

BİZİM İŞİMİZ GÜZEL KULLUK YAPMAKTIR

“Ya Allah, niyet ettim yemek yemeye,
kuvvet olsun ibadete taate.”

Bu da anacığımın lafıydı.

İnsan neden yemek yiyor?

İbadete taate güç kazanmak için. Her
şeyin sebebi var, anlamı var.

*Allâhümme salli alâ seyyidinâ Muham-
medin ve alâ âlihî ve sahbihî ecmaîn.*

Kur’ân-ı Kerîm’de Rabbimiz buyuruyor
ki;

Bismillâhirrahmânirrahîm.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

*Ve mâ halaktü’l-cinne ve’l-inse illâ li
ya’bûdûn.*¹ “İnsanları ve cinleri başka bir şey
için değil ancak ve sadece ‘Bize kulluk etsin-
ler.’ diye yarattık.”

“İbadet etsinler.” diye yarattık. Yaratılı-
şın ana hikmeti, yaratılanların Yaradan’a kul-

---

¹ 51/Zâriyât, 56.

luk yapması. Cinlerin ve insanların asıl vazifesi, Cenâb-ı Hakk'a kulluk etmek.

Ben nasıl güzel kulluk yapabilirim? Ne yaparsam güzel kulluk yapmış olurum? Ne yaparsam Rabbimiz hoşlanmaz, memnun olmaz, hoşnut olmaz? İşi bu olması lazım.

Hatta iş güç bile... Hayatta en büyük faaliyetimiz, haftanın kaç günü işe gidiyoruz ama o bile gaye değil. O da vasıta... Yemek ibadete kuvvet bulmak için vasıta, çalışmak da ibadetleri yapabilmek için, hayırları yapabilmek için, kimseye muhtaç olmamak için bir vasıta. Kimseye muhtaç olmayacak, herkese yardımcı olacak. Yâr olacak da bâr olmayacak. *Bâr*, "yük" demek.

Tasavvuf yâr olup bâr olmamaktır.

Gül-i gülzâr olup hâr olmamaktır.

Gül bahçesinin gülü gibi olacak, dikenini gibi olmayacak. Yâr olacak, bâr olmayacak. *Bâr*, "yük." Kimseden bir şey istemeyecek, kendi işini kendisi görecek.

"Atâullah İskenderî" diye Şazelî tarikatinin bir mübarek siması var; *el-Hikemü'l-Atâiyye* isimli eseri var.

Orada bir hikmette diyor ki;

“Cenâb-ı Hakk’ın sana teminat verdiği konuda cehd edip durman, say edip, gayret edip durman.” *Ve taksîrûke ammen tulibe minke.* “Ama buna mukabil Cenâb-ı Hakk’ın asıl senden talep ettiği şeyde kusurlu davranman, eksik davranman.” *Delîlün.* “Gösterir ki delildir ki.” “Senin basiretin kapalı, basiretsizsin.”

Bu onu gösterir.

“Sana teminatı verilmiş olan şeye gayret edip duruyorsun.”

Nedir o?

Rızk. Cenâb-ı Hak, rızkın teminatını vermiş. “Verecek doyuracak, ihsan edecek.” Diye. İnsanoğlu; “Kazanacağım, kazanacağım.” diye teminatı verilmişe koşturuyor. Allah onu istemiyor; “Ben vereceğim.” diyor. Fakat insan; “Vereceğim.” dediğine koşturuyor.

“Senden istenenden de geri kalman, eksik kusurlu olman...”

Senden istenen ne?

Kulluk. Kullukta geri duruyor. Allah, “Yahu, ben vereceğim.” diyor, ona koşturuyorsun. “Yahu, şunu yap.” diyor, istediğini yapmıyorsun. Basiretin kapalı! “Bu, basiretinin kapalı olduğunu gösterir.” diyor. Kitapta çok ârifane hikmetler var.

Hani biz de, insanoğlu da kendimiz kendimizi yaşıyoruz sanıyoruz. Sanki her şeyimizi kendimiz yapıyormuşuz, sağlıyormuşuz gibi... Aslında her şey bedavadan geliyor, yağmur yukarıdan bedavadan iniyor. Ot yerden bedavadan çıkıyor. Meyveler, sebzeler bitiyor, yağmur bulutlar onu suluyor, güneş büyütüyor, toprak besliyor, Allah meyveleri olduruyor, bedava yiyoruz. Kendi varlığımız da kendimizden değil. Cenâb-ı Hak yaratmış, biz yaratıldığımızın farkında değiliz, küçüktük büyüdük, şu anda kendimizi birazcık biliyoruz.

Sanıyoruz ki çalışmazsak öleceğiz veyahut sanıyoruz ki ibadet yaparsak aç kalacağız. Halbuki öyle değil! Asıl olan ibadet etmek, takvâ sahibi olmak. Yanlışlıklarımız var, yanlış yönlendirmelerimiz var, kendimizi yanlış yöne sevk etmişiz. Hiç kimse; “Ben şu güzel

kulluğu nasıl yaparım? Cenâb-ı Hakk'a nasıl güzel kul olurum?" diye onun tıpasına düşüp de onu araştırıp sormuyor. Herkes; "Parayı nereden kazanırım? Nereden daha çok para kazanırım?" diyor.

Avustralyalara, Sibiryalara gidiyor; "Para kazanacağım." diye her yere gidiyor. Ama "Allah'ın rızasını kazanacağım." diye bir yere giden yok.

*****

a. Ama Allah'ın Rızasını Kazanacağım Diye Bir Yere Giden Yok

Onu bir bardaktan fazla içmemek lazım. Bu halis kekik, bir bardaktan fazla içildiği zaman tansiyonu çok düşürür, bu sefer insanın başı döner. Senin öyle bir şey oldu mu? Bir bardak yeterli. Fazla içmek doğru olmayabilir. Sadece bir bardak. Kandaki, damardaki yağları eritiyor. Tansiyonun normalin altında olması iyidir de bu da tansiyonu düşürür. Daha da düşürür. Bunu da bilmek lazım. Her şey ölçekli, aşırı değil, tabî. İki aşırı ucun ortasında dengeli.

İfrat, “aşırı gitmek” demek. Tefrit de “az yapmak” demek. Ne çoğa doğru aşırı gitmek lazım ne de aza doğru.

Yâ Rabbi! Çok şükür, elhamdülillah. Bugün ekmekler bir değişikmiş; tarçınlı, zencefilli vesaireli. 1971’de Almanya’ya geldiğim zaman, çoluk çocukla beraber geldik, ekmek alacağız; “Fırın nerede?” dedim. “Burada fırın yok.” dediler.

Ekmeği nereden alacağız?

“Pastanelerden alacaksın.” dediler. Bir garibime gitti. Ben ekmeği bir cins biliyordum, insan eksik yetiştiği zaman dünyayı daracak görüyor. Bizim zamanımızda fırınlarda bir çeşit ekmek vardı, sonradan ikinci bir beyaz ekmek çıktı, ona “francala” dediler. Bir taneyle yaşayıp dururken francala da çıktı, onu da tanıdık, o kadar; iki tane biliyorduk.

Buraya bir geldik ki şaşırdım ben, garip sedim. Bir kere pastanede satılmasını garip sedim. İkincisi de ne kadar çeşitlerini çıkarılmışlar. Hayret, ama tabi çok güzel. Mesela “Bunun içinde yulaf var.” diyorsunuz. Yulaf unu çocuklara çok faydalı, çok kıymetli.

“Türkiye’de de fakara ekmeğe dayanıp gıdalanıyor, besleniyor.” diye yönetmelikle- re; “Ekmeğin içine şunları, şunları, şunları koyacaksın.” diye maddeler koymuşlar.

Fırıncılar ekmeğin içine sadece buğday unu koymuyor. O yönetmeliğe göre kendilerine emredilen maddeleri de koyuyor. Bizim ekmeğimiz de böylece besleyici oluyor. Bizim ekmeğe dayalı gıdamızdan midemiz ve bağırsaklarımız sağlam oluyormuş. Avrupalılarda mide bağırsak kanseri çok oluyormuş, bizde az oluyormuş; ekmeğe dayalı olmamızdan...

Ben dün akşam su da az içtim, yemekten ekmele gıdamızı alıp öyle kalktım. Çok iyi, çok rahat ettim elhamdülillah. Ama “Yatar- ken suya ihtiyacım olur. Çünkü su içmedim.” dedim, bir iki bardak sıcak su aldım. Onu da öyle birden almamak lazım. Şöyle bir çay bardağı ile yarım saat, bir saat arayla almak lazım. Birden su almak iyi olmuyor bana. Vü- cudun suya ihtiyacı varsa bile böyle peş peşe çok çok su içmek, belki de bazısına iyi geli- yodur da bana iyi gelmedi.

*****

b. Tasavvufta Dikkat Çok Önemli

Dikkat çok önemli, tasavvufta da dikkat çok önemli. İnsanın keskin dikkati olması lazım, dalgın olmaması lazım. Her an şuurlu olması lazım. Çünkü düşman karşında, senin gafletini bekliyor. “Bir gaflet gösterse de şunu yere çalsam.” diye, şeytan bekliyor. Biraz da dualı kekik içelim. Bir dua edelim. Hocamız (Mehmed Zahid Kotku) bu duayı çok yapardı.

Bi hürmeti ismike'l-âzam, ve nebiyyi-ke'l-ekrem, ve şehr-i Ramadân ve bi hürmeti esrârı sûreti'l-Fâtiha..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

21 Ramazan 1421 / 18.12.2000

[Bütün DİĞER ÇEŞİTLİ KONUŞMALAR'A PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

